

Næringskomiteen
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 Oslo

Skriftlig høringsvar i forbindelse med Statsbudsjettet 2025

Osloregionen Interkommunale Politiske Råd (IPR) består av 65 kommuner, inkludert Oslo kommune, med medlemmer i alle østlandsfylker og representerer dermed Norges største interkommunale politiske samarbeid. Vår visjon er å styrke Osloregionen som bærekraftig og internasjonalt konkurransedyktig region, og dette er vårt innspill til Næringskomiteen.

Kapittel. 2421 Innovasjon Norge

Osloregionen ber om en nasjonal satsning på talentattraksjon for å sikre tilgang til internasjonal kompetanse og støtte næringslivets vekst.

Bakgrunn

Å tiltrekke og beholde internasjonal kompetanse er avgjørende for Norges konkurransekraft og evne til å gjennomføre det grønne skiftet. Dette er spesielt viktig for våre kommuner og næringsliv, som trenger tilgang på kvalifisert arbeidskraft for å sikre bærekraftig vekst. Osloregionen ønsker at statsbudsjettet inkluderer midler til et nasjonalt initiativ som kan styrke tilgangen på arbeidskraft, øke Norges attraktivitet og konkurransekraft, og fremme et mangfold som stimulerer til økt innovasjon og utvikling.

Utfordring

Norges mangel på talent og arbeidskraft, rammer næringslivet hardt. Ifølge [NHOs Kompetansebarometer 2023](#) oppgir næringslivet at mangelen på kvalifisert arbeidskraft fører til tap av kunder, markedsandeler, og i nesten 50 % av tilfellene til skrinlegging eller utsettelse av planlagte utvidelser.

Dette er ikke et problem isolert til Osloregionen, Norge, eller Norden, men en utfordring som spesielt rammer Europa på grunn av demografiske endringer, blant annet knyttet færre i arbeidsaktiv alder. Norges regjering har imidlertid ikke adressert dette tilstrekkelig i sine nylige stortingsmeldinger, slik som Meld. St. 17 (2023–2024) Om integreringspolitikken, Meld. St. 31 (2023–2024) Perspektivmeldingen 2024, Meld. St. 33 (2023–2024) En forsterket arbeidslinje, og Meld. St. 6 (2024–2025) Gründere og oppstartsbedrifter. I disse dokumentene refereres det ofte til det europeiske arbeidsmarkedet og EURES som løsninger. Samtidig ser EU nå til tredjeland (utenfor EU/EØS) for å tiltrekke seg talenter og

etablerer ordninger, som EU Talent Pool og EU Blue Card, for å gjøre det mer attraktivt å jobbe i Europa. Norge risikerer dermed å sakke akterut i konkurransen om kvalifisert arbeidskraft.

De andre nordiske landene har langt mer proaktive strategier for å tiltrekke og beholde internasjonal kompetanse, særlig innen sektorer som støtter det grønne skiftet. Finland har for eksempel lansert en nasjonal strategi, [Talent Boost](#), som drives i samarbeid med Business Finland (tilsvarende Innovasjon Norge). Sverige har en årlig bevilgning på 25 millioner SEK til [rekruttering og talentattraksjon](#), og Danmark investerer i [nasjonale kampanjer for å tiltrekke spesialkompetanse](#). Alle tre landene har også utviklet lokale og regionale velkomsttjenester i samarbeid med kommunene for å integrere internasjonal arbeidskraft. Norge, derimot, har ingen tilsvarende midler eller nasjonal strategi for talentattraksjon, til tross for den økende avhengigheten av kompetansetilflyttere, både nå og i fremtiden.

Tiltak for talentattraksjon og arbeidskraftbehov - «Work in Norway»

For å møte disse utfordringene foreslår Osloregionen å etablere en ny satsning under Innovasjon Norge: "Work in Norway". Denne enheten bør få ansvar for å tiltrekke ønsket arbeidskraft og legge til rette for arbeidsinnvandring. Dette vil skje i samarbeid med næringslivet og andre partnere når det nasjonale arbeidsmarkedet ikke dekker kompetansebehovene. I samarbeid med næringslivet anser vi Næringsdepartementet som en naturlig eier av arbeidet med å sikre tilstrekkelig kompetanse i norsk næringsliv og kommunesektor.

Satsningen vil støtte gründere og vekstbedrifter, bidra til næringer med behov for kompetanse for det grønne skiftet, og styrke regjeringens eksportsatsninger. I tillegg kan tiltaket avlaste kommuner med høye kostnader knyttet til rekruttering, spesielt innen helse, samt sikre mer stabil arbeidskraftstilgang.

Osloregionen anbefaler videre at "Work in Norway" får overordnet ansvar for internasjonal profilering og en koordinerende rolle sammen med NAV, IMDi, UDI og andre aktører som bistår arbeidsinnvandrere. Dette er et viktig initiativ fra våre medlemskommuner, som vil styrke Norges konkurransekraft i kampen om internasjonal kompetanse og støtte norsk næringsliv innen eksport og innovasjon.

For oppstart foreslås en bevilgning på 25 millioner kroner, og deretter årlige midler på 15 millioner for drift, kampanjer og samarbeid med kommuner, fylker og næringsliv, både nasjonalt og internasjonalt.

Avslutningsvis vil vi trekke frem at Osloregionen i ett års tid har jobbet tett med Innovasjon Norge ansatte over hele landet, spesielt med Invest In-rådgivere. De anser kompetansemangelen som en stor barriere for å tiltrekke både investorer og

bedriftsetableringer. I tillegg er vi i dialog med NHO, som deler ønsket om en slik satsing. Det gjelder også IMDi, som nylig har kartlagt informasjonsbehovet som utenlandske arbeidstakere har. I et brev til Arbeids- og inkluderingsdepartementet viste IMDi til at deres ansvarsområde er arbeidsinnvandrere som allerede er bosatt i Norge, men at det eksisterer et stort informasjonsgap ovenfor de som vurderer å komme. En slik enhet under Innovasjon Norge vil kunne dekke dette behovet for informasjon, og sikre at næringslivet har en bedre sjanse til å få tak i den arbeidskraften de trenger.

Vi håper at komiteen vil ta hensyn til disse behovene i den videre behandlingen av statsbudsjettet, og vi står gjerne til disposisjon for ytterligere dialog og samarbeid.

På vegne av Osloregionen IPR

Målfrid Baik
Direktør ved sekretariatet for Osloregionen IPR